

РЕШЕНИЕ

№ 39523

гр. София, 13.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 45 състав, в
публично заседание на 06.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **10700** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е чл. 10а, ал. 1 от ЗЧРБ.

Образувано е по жалба на А. Ел А. (А. EL A.), марокански гражданин, [дата на раждане] в [населено място], Кралство М., паспорт № WD 9859012, издаден на 22.07.2025 г., валиден до 22.07.2030 г., с адрес: OUT N. 02, RUE 7, X 21, BENI M., М., срещу Отказ за издаване на виза вид „D“, обективиран в Стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване, издадено от Консула при Посолството на Република България в Р., Кралство М., по заявление № RBA 26000406V, подадено на 26.03.2026 г.

С жалбата се навеждат твърдения, че обжалваният отказ е незаконосъобразен, постановен в противоречие с материалния закон и при допуснати съществени процесуални нарушения. Оспорва се фактическото основание, описано в оспорения акт: „Не са представени достатъчно надеждни доказателства за финансово обезпечаване на апликанта по време на обучението му в Република България.“ Жалбоподателят претендира засягане на: правото на зачитане на личния живот по чл. 8 ЕКПЧ; Правото на образование по чл. 2 от Протокол № 1 към ЕКПЧ. Жалбоподателят е приет да учи във Варненски свободен университет „Ч. Х.“, специалност „Международен бизнес“, с преподаване на английски език, като се представени документи за прием, платена семестриална такса, осигурено настаняване и финансово обезпечаване. Финансовият спонсор на жалбоподателя е неговият брат С. Ел А.. Посочва се в жалбата, че отказът е немотивиран. Разпоредбите на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 от ЗЧРБ са приложени бланкетно. Целта на пребиваването – обучение – е доказана. Доказателствата не са обсъдени в тяхната съвкупност. С тези аргументи от съда се иска да бъде отменен отказът за издаване на виза

вид „D“, а преписката да се върне на компетентния орган за ново произнасяне по заявлението на жалбоподателя.

В открито съдебно заседание жалбоподателят А. Ел А. (А. EL А.), марокански гражданин, редовно призован, не се явява. Представява се от адв. Б. Б.. Претендира се присъждане на разноски. Представя се списък на разноските, договор за правна помощ и др.

Ответникът – консулско длъжностно лице (КДЛ) при Посолството на Република България в Р., Кралство М., редовно призован, не изпраща представител за участие в производството.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа и правна страна следното:

Административното производство е започнало по заявление от дата 26.03.2026 г. № RBA 26000406V. Заявлението е подадено на 26.03.2026 г. от страна на жалбоподателя А. Ел А. (А. EL А.) до Консула при Посолството на Република България в Р., Кралство М.. Заявлението е изготвено на дата 24.03.2026 г. и е подписано лично от А. Ел А. (А. EL А.).

Към заявлението са представени документи: мотивационно писмо към заявлението за издаване на виза; полица за застраховка на жалбоподателя; копие от паспорт на жалбоподателя; декларация за спонсорство, подписана от брата на жалбоподателя; удостоверение за родствена връзка между жалбоподателя и неговия спонсор Ел А. С.; извлечение от банкова сметка на Ел А. С.; учредителен акт на дружество MSD EVO, собственост на спонсора към дата 25.03.2026 г.; извлечение от банкова сметка на дружеството MSD EVO.

По така подаденото заявление от дата 26.03.2026 г. по отношение на А. Ел А. (А. EL А.) е постановен оспореният в настоящото съдебно производство отказ за издаване на виза вид „D“ от дата 20.07.2026 г. на стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване от М. Д. – завеждащ консулската служба към Посолството на Република България в Р., Кралство М..

Като правно основание за отказа е посочена разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 от ЗЧРБ. Не са представени достатъчно надеждни доказателства за финансово обезпечаване на апликанта по време на обучението му в Република България.

Като доказателства по делото е приета Заповед № Ав – 02 – 49 / 20.12.2022 г., с която на основание чл. 34, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим М. Д. – пълномощен министър и консулско длъжностно лице към Посолството на Република България в Р., Кралство М., е оправомощена да съставя, подписва и връчва на заинтересованите лица, формуляри по образец, съгласно приложение № 7 към чл. 34, ал. 1 от Наредбата. Заповедта е издадена от посланик П. Ц..

В хода на съдебното производство по делото на основание чл. 186 от ГПК, във вр. чл. 144 от АПК съдът е задължил трето неучастващо лице – Дирекция „Миграция“ да представи обобщено становище от извършената съгласувателна процедура по искане за издаване на виза за дългосрочно пребиваване с № RBA 26000406V от дата 26.03.2026 г. По делото е представено фотокопие на становище на сектор „Миграция“ – В. с рег. № УРИ 365р – 31805 / 10.06.2026 г. В тази писмена справка е посочено, че мнението на сектор „Миграция“ – В. е отрицателно. Основание за това са разпоредбите на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 от ЗЧРБ. Не са представени убедителни доказателства за финансовото обезпечаване на апликанта по време на обучението му в България.

В хода на съдебното производство от страна на адв. Б. са представени нови писмени доказателства относно финансовото състояние на спонсора Ел А. С. (брат на жалбоподателя). Представени са: удостоверение за салдо по банкова сметка на Ел А. С. към дата 17.09.2026 г., удостоверяващо наличност в размер на 206 737. 36 марокански дирхама, приблизително 18 787.

98 евро към дата 17.09.2026 г.; извлечение от банкови транзакции на Ел А. С.; договор за продажба на недвижим имот от дата 03.06.2025 г.; Удостоверение за салдо на търговско дружество STE MSD EVO, собственост на спонсора Ел А. С. към дата 16.09.2026 г.; извлечение от банковите транзакции на търговско дружество STE MSD EVO за периода от м. март до август 2026 г. Доказателствата са приети като писмени доказателства по делото в открито съдебно заседание от дата 06.11.2026 г.

При така установените факти, като извърши по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК цялостна проверка за законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, Административен съд София-град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срок, от надлежна страна, при наличие на правен интерес по смисъла на чл. 147, ал. 1 от АПК, срещу индивидуален административен акт, който пряко засяга права и законни интереси на жалбоподателя, поради което жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека. В случая такова твърдение е изложено в жалбата и то е конкретизирано, т. е. налице е предвиденото в законовата разпоредба изключение, допускащо оспорване по съдебен ред на издадения отказ за виза от съответния тип (в този смисъл вж. Определение № 6181/09.06.2025 г. по адм. д. № 5536/2025 г. на ВАС и др.).

Редът и условията, при които чужди граждани пребивават на територията на Република България е уреден в Закона за чужденците в Република България. Разпоредбата на чл. 9а от ЗЧРБ регламентира видовете издавани визи за пребиваване на територията на страната. Визите се издават от дипломатическите и консулските представителства на Република България или от такива представителства на друга държава членка, прилагаща изцяло достиженията на правото на Европейския съюз от Шенген, с която Република България има сключено споразумение за представителство за приемане на заявления за визи и за издаване на визи (чл. 10, ал. 1 от НУРИВОВР).

Оспореният отказ за издаване на виза е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР - приета с ПМС № 198 от 11.07.2011 г., обн., ДВ, бр. 55 от 19.07.2011 г., в сила от 4.08.2011 г.), съгласно който в случаите на отказ за издаване на виза на някое от основанията по чл. 10 от ЗЧРБ се съставя формуляр в два екземпляра по образец съгласно приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него длъжностно лице.

В разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ са посочени изрично и изчерпателно основанията за отказ да се издаде виза на чужденец, като компетентният административен орган разполага с оперативната самостоятелност да прецени, налице ли са основанията по смисъла на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ и чл. 34 от НУРИВОВР. За отказа се съставя формуляр в два екземпляра по образец, съгласно Приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него лице. В този формуляр се вписват мотивите, като се посочва основаниято за отказа, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност и се удостоверява датата на връчване/изпращане на заинтересуваното лице.

В разглеждания случай, правното основание за постановения отказ е разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 от ЗЧРБ. Съгласно точка 17 на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ отказва се издаването на виза на чужденец (апликант), ако той не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване

или транзитно преминаване, или летищен транзит. Съгласно другата, посочена в отказа точка (т. 24) от същата разпоредба, основание за отказ от издаване на виза е, ако са налице основателни съмнения относно автентичността на приложените документи за издаване на виза, истинността на тяхното съдържание, надеждността на направените от чужденеца изявления или намерението му да напусне страната в рамките на разрешения срок за пребиваване.

Съдът констатира, че оспореният отказ е издаден при нарушение на изискването за излагане на мотиви в административния акт. Когато административният акт се издава в писмена форма, то той трябва да съдържа изложение на фактическите и правните основания за издаването му. Тези елементи от акта имат за цел да разкрият волята на административния орган и обстоятелствата, които стоят в основата на постановяването на акта. Включените мотиви подпомагат жалбоподателя да организира своята защита и съответно съда – да упражни надлежно съдебен контрол върху законосъобразността на акта. Настоящият съдебен състав счита, че изложените в оспорения акт от издателя мотиви за постановяването му са неясни.

В случая оспореният отказ е мотивиран с твърдение, че заявителят не е представил убедителни доказателства за финансовото обезпечаване на апликанта по време на обучението му в България. Съдът намира, че така изложените мотиви не отговарят на изискванията за форма и съдържание на административния акт. Липсват каквито и да било установявания, относими към визираната законова разпоредба, въз основа на които органът е достигнал до извод за наличие на основанията по т. 17 и по т. 24 на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ.

Индивидуалният административен акт (под формата на изричен отказ, обективиран в стандартен формуляр) не изпълнява изискването на чл. 34, ал. 3 от НУРИВОВР, което е проявление на правилото за посочване на фактическите основания като реквизит на акта съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. Основателни са в тази връзка възраженията в жалбата, че подобен подход не съответства на трайно установената практика на Върховния административен съд, съгласно която административният орган е длъжен да изложи ясни, конкретни и индивидуализирани фактически основания, касаещи конкретния заявител, а не общи и абстрактни съображения. Липсата на такива мотиви пречатства ефективното упражняване на правото на защита и възпрепятства съда да осъществи пълноценен контрол за законосъобразност върху постановения административен акт.

От събраните по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е приет за обучение във Варненски свободен университет (В.) „Ч. Х.“. Жалбоподателят е приет в специалност „Международен бизнес“, с преподаване на английски език, като се представени документи за прием, платена семестриална такса, осигурено настаняване и финансово обезпечаване. Финансовият спонсор на жалбоподателя е неговият брат С. Ел А.. По делото са представени и други доказателства, които имат отношение към финансовото обезпечаване на апликанта.

Всъщност административният орган е направил опит да структурира и формира мотиви за пръв път в съпроводителното писмо, изготвено на основание чл. 152, ал. 2 от АПК. Принципно това е допустимо, с оглед Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975 г., ВС, ОСК. В това решение е посочено, че изискването за мотивировка представлява една от гаранциите за законосъобразност на акта, които законът е установил за защита на правата и правнозащитените интереси на гражданите и организациите - страни в административното производство. Тази гаранция се проявява в две насоки. С излагането на мотиви се довеждат до знанието на страните съображенията, по които административният орган е издал или е отказал да издаде искания административен акт. Това подпомага страните в избора на защитните средства и въобще при изграждането на защитата им срещу такива актове. От друга страна пък, наличието на мотиви улеснява контрола върху законосъобразността и правилността на акта, упражняван при

обжалването му пред по-горния административен орган и пред съда, допринася за разкриване на евентуално допуснатите закононарушения, разкрива и възможности за контрол над случаите, в които въпросът е решен по целесъобразност, но са надхвърлени рамките на предоставената на административния орган оперативна самостоятелност. Значението на изискването за мотивите е такова, че неизлагането на мотиви към административния акт или към резолюцията за отказ съставлява съществено нарушение на закона и основание за отмяна на акта.

Не съществува пречка мотивите да бъдат изложени и допълнително, след издаването на административния акт, стига да се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране на индивидуалните административни актове и отказите за издаване на такива. Такива са например случаите, когато мотивите са изложени в съобщението, с които се уведомяват страните за издаването или за отказа да бъде издаден исканият административен акт. Също така би следвало да се приеме за възможно мотивите да бъдат изложени и в съпроводителното писмо, с което жалбата на страната и административното производство се изпращат на по-горния административен орган за разглеждане. И в двата случая допълнителното излагане на мотивите позволява на страните своевременно да се запознаят със съображенията, по които е издаден актът, и да организират защитата си срещу него. Съответно по-горният административен орган и съдът, пред които актът е обжалван, ще разполагат с необходимата основа за по-правилно извършване на проверката на законсъобразността и правилността на обжалвания акт. За да се счита обаче, че е отстранено допуснатото нарушение (каквото представлява неизлагането на мотиви към основния акт) и че актът е saniран, следва допълнително изложените мотиви да изхождат от същия административен орган, който го е издал (в този смисъл е Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975 г., ВС, ОСК).

В това съпроводително писмо на административния орган (вх. № 27601 от 04.08.2026 г.) е посочено, че видно от представените банкови извлечения сметката на жалбоподателя се захранва инцидентно основно чрез вноски на големи суми в брой на гише. Подобен финансов профил сочи на това, че средствата са набавени изкуствено и временно единствено с цел симулиране на благосъстояние пред визовите органи, като липсва гаранция, че кандидатът ще разполага с тях на територията на Република България.

Съдът обаче намира, че и тези мотиви не са в такъв обем, че да предоставят яснота какви точно са съображенията, които са довели ответника (административния орган) до избраното от него решение да откаже издаването на виза. Освен всичко това, тези мотиви са необосновани и не кореспондират на събраните по делото доказателства относно финансовия статус на жалбоподателя и неговия брат. Не става ясно на какво се основава изводът, че средствата са набрани изкуствено и временно. Не става ясно също така, защо се приема, че жалбоподателят няма да може да разполага с тези средства на територията на Република България. В този смисъл мотивите не са в корелация със събраните по делото писмени доказателства.

При това положение съдът намира за основателни възраженията за допуснато нарушение на чл. 35 АПК и на принципите на обективност и служебно начало, закрепени в чл. 7 и чл. 9 АПК. Административният орган е бил длъжен да изясни всички относими факти и обстоятелства от значение за случая, преди да постанови неблагоприятен за заявителя акт. Вместо това отказът е основан единствено на информация, постъпила в рамките на съгласувателната процедура, без да бъдат предприети необходимите действия за проверка и изясняване на констатираните съмнения. Липсва необходимата логическа и правна връзка между посочените в становището на Сектор „Миграция“ – В. обстоятелства, която да обоснове приложението на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 от ЗЧРБ.

Самото становище на Сектор „Миграция“ не може самостоятелно да обоснове наличието на

предпоставките по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 от ЗЧРБ. Изложените в него съображения се свеждат до предположения, индиции и съмнения относно част от декларираните обстоятелства, без обаче да съдържат конкретни факти, които да опровергават заявената цел на пребиваването или да установяват злоупотреба с визовия режим.

Действително, съгласно чл. 9з, ал. 5 ЗЧРБ подаването на заявление и представянето на документи не поражда автоматично задължение за издаване на виза. Това обаче не освобождава административния орган от задължението да извърши самостоятелна и обективна преценка на всички относими факти и доказателства по конкретния случай. Такава преценка в настоящото производство не се установява да е извършена. Ето защо съдът приема, че оспореният отказ е постановен при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, при неизяснена фактическа обстановка и в противоречие с изискването за мотивираност на административния акт. Липсата на конкретно изложени фактически основания представлява самостоятелно основание за неговата отмяна, тъй като лишава адресата от възможността да организира ефективната си защита и препятства осъществяването на пълен съдебен контрол върху законосъобразността на административния акт. Същият трябва да бъде отменен, а преписката да се върне на административния орган за ново разглеждане на подаденото заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване вид "D". При новото разглеждане административният орган трябва да съобрази мотивите, изложени в настоящето решение и при липса на други законови пречки да издаде искания административен акт.

По делото се претендират разноски. Представен е списък. Претендира се присъждане на доказано възнаграждение за адвокат в размер на 500 евро. Платена държавна такса в размер на 5. 11 евро. Необходимо е да се отбележи, че „разноските по производството“ по смисъла на чл. 143, ал. 1 от АПК са всички разноски на страната по делото за събиране на доказателства по същото, които са приети от съда като допустими, относими и необходими за установяване на обективната истина. Тук влизат както разноски за вещи лица и преводачи, така и заплатени такси за превод на документи от чужд език, ако същите са представени и приети от съда като доказателства по делото в съдебна фаза. В този смисъл, отчетените от процесуалния представител на жалбоподателя разходи за превод на документи, които в случая са представени и приети като доказателство по делото и са част от административната преписка, попадат в обхвата на чл. 143, ал. 1 от АПК и подлежат на възстановяване. В хода на съдебното производство от страна на жалбоподателя са представени доказателства за сторените разноски за превод, а именно – фактура № [ЕГН] / 01.10.2026 г., включително и потвърждение за превод с вальор 02.10.2026 г. за сумата от 200 евро. Доколкото документ, представен на чужд език, се придружават с точен превод на български, заверен от страната, задължение произтичащо от разпоредбата на чл. 185 от ГПК, то съдът намира, че платените суми за превод на документи представляват разноски по водене на делото, поради което същите подлежат на присъждане, по реда на чл. 78 от ГПК. (в този смисъл Решение № 8913/12.06.2019 год. по адм. дело № 2235/2018 год. на ВАС, VII отд.; Решение № 7021/27.06.2023 год. по адм. дело №1474/2023 год. на ВАС, VII отд.; Определение № 2417/22.02.2021 год. по адм. дело № 9585/2020 год. на ВАС, VII отд.).

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, I отделение, 45 - ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на А. Ел А. (А. EL А.), марокански гражданин, [дата на раждане] в [населено място], Кралство М., паспорт № WD 9859012, издаден на 22.07.2025 г., валиден до

22.07.2030 г., с адрес: OUT N. 02, RUE 7, X 21, BENI M., M., Отказ за издаване на виза вид „D“, обективиран в Стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване, издадено от Консула при Посолството на Република България в Р., Кралство М., по заявление № RBA 26000406V, подадено на 26.03.2026 г.

ВРЪЩА делото като преписка на административния орган за ново разглеждане на подаденото от А. Ел А. (А. ЕЛ А.) заявление за издаване на виза, при съблюдаване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

ОСЪЖДА Министерството на външните работи да заплати разноски по делото в размер на 705.11 евро.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, до Върховен административен съд на Република България чрез Административен съд София-град.